

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi Bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kaszál József Könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lapfajladonos:

Dr. Lemberger Ármin.
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak

Egészévre 5 frt., Félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Baja város társadalmi mozgalma.

Az orvosi tudomány rég idők óta kiszélesztte, hogy a szenvedő emberiségre gyakran nem annyira a patika szer, mint inkább azon impresszió hat, melyet az orvos betegjével szemben, bizalma, érélyes fellépése és vigasztaló szavai által elérhet. A leghathatósabb orvosság az időöklő betegség visszafordítására nem bír annyi hatással, mint az orvos mosolygó arczkifejezése, mely egymagában olykor elegendő, hogy a kínlódo baját elfelejtse. Ezt úgy nevezük suggestionalis gyógymánó. A suggestionalis gyógmódm, nemcsak hogy csillapít, hanem egyttal batorít is és újabb és újabb reményeket fakaszt, úgy hogy a lelki élet egész új horoszkopot talál szellemilátó szerve előtt. De ép úgy, miként az ilyen suggestió üdítőleg és éltetőleg hathat egy kóros szervezetre és ebből kifolyólag az egész lélkültre, úgy viszont az orvos vagy a környezetnek véletlen komoly arczkifejezése, fejcsodálása, vagy meggondolatlan észrevétele elég impulzusok lehetnek, hogy a remény utolsó foszlányait is széttejjék. Egy kockázatott szó, egy önkénytelen sóhaj elég nagy tényezők lehetnek, hogy egész lelkihangulatukat ellenkező irányba tereljék. Ki-ki önmagáról tudja, hogy egy kedvenc eszmének megvalósulása előtt, hány-szor kell a bizalom és kétségbeesés, a remény és csalódás, az öröm és kín közti skálát végig szenvedniük és hány-szor kell az önbátorítás és lemondás tusáját végig harcolniuk. Ezen emberi gyarlóságok pedig nemcsak egyénileg jutnak kifejezésre, ha-

nem társadalmilag is. Egy kedvenc, celszerű eszme, nemcsak az egyed tulajdonát képezi, hanem az hussá és vérré válhatik egy nagy társadalomban, egy egész nagy közönségben is. Az ilyen közbirtokká lett eszmék aztán rendszeren azon rugókat képezik, melyek a társadalmat, a nemzetet, a cselekvés terére soroztják. Az ilyen eszmék nemcsak materialisztikus önfenntartási célok felé irányítják a gondolat menétét, hanem igen gyakran egy magasabb ideális sugallat lelkesítő tényezői is lehetnek.

Egy negyed századnál tovább foglalkoztatja több megyének intelligens, iparkodó és hazafias lakosait egy eszme. Tagadhatatlan, hogy ezen eszmét az időnek vas foga sem tudta megölni, de azáltal, hogy ezen idea mint Mohamed koporsója folyton és föld közt lebeg, az által, hogy megvalósulásának bizonytalansága az érdekelt közönséget idegessé és betegessé teszi, nemcsak az orvos biztató szavait várja és annak mosolyától teszi függővé jövője alakulását, de a környezetnek egy-egy vigasztaló szava is elegendő, hogy időre-óra a a folytonos lidércnyomástól megszabaduljon. És megfordítva, egy váratlan nesz, egy meglfontalan szó, egy ártatlan újsághírfejtés ezen megyék beteg és gyógyulást váró szervezetére elég kóranyagot szolgáltat, hogy felszágaltól idegzetét újból és újból alterálja. Egy negyedszázadnál tovább kénytelen több megye adóízető lakossága orvosság helyett a kuruzslók csehétől beszerzett altató mákonylágába szülni. Igaz, a mákony csillapít, altat, de folyton és na-

gyobb adagban nyujtva, dermedést, sőt göresőt is idéz elő.

A közép dunamenti lakosság már annyit élvezett ezen folyton csitító és hypnotizáló szerből, hogy az utóbbi időben közgazdaságilag a görcsös vonaglás veszélyes symptomái jelentkeznek rajta. Az önfenntartási ösztön hatalmasan lüktető ereje, egy utolsó kísérletre vezette. Baja város intelligens és számottevő közönsége, melyre eme közzgazdasági visszaságok ónsullal nehezdednek, még elég erős volt az altató és kábító szerek sorvasztó hatásától magát az utolsó órában emancipálni. Baja város, régi multjához híven, megmutatja, hogy nemcsak saját érdekében, hanem a megye érdekében közt, a nagy vidéken, őt illeti meg a vezetőség szerepe. Ő van hivatta arra, hogy nemcsak a város régi nimbusát felélessze, hanem ő legyen a nagy Délvidék karnagya, ki összhangzatos cselekvésre és egyttes működésre vezérleje a különböző elemeket.

Baja város közönsége a helyzet magasztalan áll, a honnét ezentul semmi körülmények között dirigáló helyét el nem hagyja. Hogy a létérti küzdelemnek eme tusajában az érdekelttség Baja város vezetése alatt, mint győztes, vagy mint legyőzött fog-e kiérülni, az ez idő szerint, nem a vezetőségétől függ egyedül, hanem a közreműködők hozzájárulásától és kifejtelő energiájától. Ha a kijelölt küzdelem terén, egy váratlan nesz, egy hamis és szándékosan félrevezetésre szánt hír elég erős lesz, a csatarendben debandagét, zavart és egyenetlenséget előidézni, biz akkor a vezető-

TÁRCZA.

Boldog asszony.

A „BAJAI HIRLAP” tárczája.

Írta: Bodrogi Lajos.

Villás szárnyak, mint valami sudár evezőt, melyen megmártogatva a kékszíni levegőben, bukfenecnek a fecskék a magasban. Majd hirtelen alámérféssel csapnak le az aszfaltra és diadalmas vijogás közt emelik magukkal az arany-sárgy legegcskét.

A fekete aszfalt fehér fényességben izzad; simára taposott tükre távolabbról vakító sugárzással veri vissza a napot. Minél sötétebb, annál ragyogóbb; minél feketébb, annál jobban csillog. Mintha a napisten, akár valeny földi potentát, szantszándékkal vonná be fényével a legcsötebbet és tüdzelne tele a leghitványabbat kegyes főlségének ragyogó képmásával.

A hosszú utca makadamos kocsiútja puha szellők miriád természetű gyémántos szinjátékban ég. Ha egy erősebb fuvalat végig söpör az utra hintett gallyakon, virágokon, mint a foszforizáló tenger hullámai, úgy rezeg tovább az illatos, szporkázó levegő. Himbláboldása szinte meglátszik a sugarkötő áttatott térben, amely fehérlő ároival emelkedik fel-fel, egész a szintelen izásban ég napig.

Mindjárt a földszintes házak felett olyan csendes, mozdulatlan a fénylő részeg levegő, mintha már ott kezdődne a vögtelen úr, amely a boldog nívánva sötét magasságaiba tometi ezt a millió meg millió szívveréstől nyugtalan földet.

Felhallatszik-e odáig az a mélyeséges harangzugas, amely szeles, lapos hullámokban özönlik végig a fehérre meszelt kényemek fölött, aranyoskék füstjüket hosszú uszályként magával ragadva? Milyen jó annak, aki elhibeti; milyen vigasztalás annak, aki újra himni arjárja.

Mert ünnepeit ünnek az emberek; a nyárnak, a diadalnak, az örök szívetségnék ünnepeit. Azért rezeg a nagy harangok mély zugásába az a csi-

tan vakares; érdes csilingelésének hullámai azért szelik át a nagyok mela hőmpölygést, hogy új-jongó felkiáltással hirdessék az embereknek; ime ma ünnepe, nagy ünnepe van.

Az imént terti vissza a templomba az Ur-napját megszentelő processzió. Tömjenfűstöt visz előtte, hársfávirág illatját hordja utána a szellő, amikor a tömjén füstje, hársfávirág illata közt a nyári nap szporkázó fényében, a nyílt templomajtó előtt egymagában állva marad.

Hogys mondanék esz: ki marad künn, az utca közepén. napenyőcsének piros fényétől bevilágotlta egymaga a virágot, lombokkal teliszott templomküszöb előtt? Mintha virág illatja, fény glóriája, fecskemadar allelujája csak őt illetné, csak neki szólna?

Kis lány meg, mert kurta a ruhája; de mégis nagy lány talán már, mert olyan mélyeséges, olyan tudós a nézése. Széles szalmakalapja alul (ha nagy lány volna, nem türné el ezt a rengeteg karimájú kalapot) kek szemének pajkos tekintete meresz szökösökkel ugral azokra az elhetetlen kamaszokra, akik fáradi ácsorgással már kora reggel óta elfoglalták a templomajtó gardecitait.

Vidám arcú, szöszke asszonyka támaszkodik az áttelenes ház ablakán az ura vállára. Mőgöttük valami hizott képű dada-fele ringat holmi kek seiyembe burkolt kiabáló valakit.

— Nezd, Jenő, mondta az urának, a vén kamarás kis lányát. Milyen szép már most, milyen fiatal még és milyen rossz lesz majd.

— Olyan lesz, mint a mamája. Az a vén bolond ajja, mikor már elverte mindenét, elvette a kis leánya guvernantját. A kamarás kules helytől jobban megillette volna a csőrgőspájk; legyalibb eltakarna a szarvút. Most együtt nevelik ezt a szegény kis lányt. Meg is látszik rajta. Nezd, nezd, hogy illeget magát, hogyan tekint jobbra-balra, hogyan mosolyog ki belőle örök csábitással már most is az örök asszony!

— Őh te csunya, hát ebben látod az örök asszonyt? Hát nem a te egyszerű, rendez, igénytelen, szöszke asszonykádban, aki olyan boldog, olyan elégedett, hogy csendes egyfolyóságban el-

het az ő urával? Süt neki, főz neki, vasal neki és megajándékozta ezzel a kis legényével az ő házát, asszonygyűlöelő aljárásbíróságját! Hát nem em vagyok-e az örök asszony?

— Mert neked okos, jószág anyád volt, Emmám, aki el tudta fojtani bemed az örök asszonyt; mert te nem ismerted a világ hiúságát, amikor csendes otthonodól az én hajlékomba tértem; mert az vagy, akinek okos, jó emberek neveltek és nem, akinek a természet megteremtett minden asszonyt.

— Te csunya, te csunya — igazán megharagszom! Csoda meg, hogy nem mondd, jó maradtam, mert nem vagyok olyan szép, mint az a kis boszorkány ottan.

A kis boszorkányt pedig ezalatt körülfogták a kamazok. Jobbról a fess önkentes, balról a jogász, aki itthon, a kis városban gyűjti az abszenciákat; előtte a patikus, mögötte, zöfd feltéknésének gyerek batorságával, a képviselő úr diák fia. A kis Ilma csattogó nevetéssel hol ezt, hol azt kényszeríti valami sületlen mondsárra.

— Aranyos kis bakfis, mondia a jogász (a pesti aszfaltrol hozta magával die, a bozótvarára, ezt a megszólítást.) hát elszakadt a mamától? — Elvaslasztottak tőle, így kerültem a csávába maguk közé. Meg is szólnak majd miatta azok a rettenetes szolid asszonyok ott az ablakban. Nini, nini, milyen vasvilla szemekkel nezek ide.

— Mert már most is irigylük — a hadsergtől, — mondia az önkentes.

— Mogpukkadtának, ha velünk mernék jönni, ha itt hngyud a mamát, ha hazakissérnek, teszi az ajánlatokat nagymohón a világflnak serjedző patikus.

— Mért ne mernék? Hát nem szineszönek készülők-e; hat nem tudják, hogy a szineszöskö-lába kényszerit apámnak a szegényesége? Mert amily maradt, mindenét a mostohán napraforgó-parfümjére költi, azokra megcsoktam a magam lábán járn. Menjünk, urak! esztendőre ilyenkor ugy sem látják már Hahóti Ilonát ebben a szalmakalapban.

Hahóti Illes kamarás urnak a kapuján már

ségnek legszilárdabb elhatározása sem lesz képes a mozgalmat az óhajtott utra terelni. Ha furfangos machinatók, előre kiesztelt tévhírek, kosza újdonságok a Baja-Báttaszéki összekötő vasutnak és a közep Duna áthidalásának társadalmi uton való effectuálására képesek lesznek megintatni, akkor a priori veszített csata előtt állunk. De ha egyrészt jogos és méltányos követelésünk igazságos voltát, másrészt ügyünk helyezett önértékét és önbizalmunkat vetjük látha, ha anyagi és erkölcsi káruk orrási nagyságát dobjuk a mérleg serpenyőjébe, előre látható a nehéz küzdelem kimenetele. Ha az állam, annak vezető tényezői, kérésünkre végre méltányolni fogják, a mihen ezek után alig mérnénk kételkedni, úgy elvégre ki fogunk épülni közgazdasági betegségeinkből. A megindított mozgalom fellegja éberszteni az érdeklődést az egész vonalon és egy nagy és tekintélyes vidék zsoldjába fog szegődni az ügynek és váltvetett erejével azt diadalra fogja segíteni.

Tehát reménykedjünk és bizzunk az orvosunkban. Ne hagyjuk magunkat álhírek, téves információk által félvezetettetni. Ne csüggedjünk, hanem kövessük ama önzelen hazafit, a ki valamint egész életén keresztül úgy most is a nemzet, a közjó érdekében a közügyek zászlaját még magas korában is bizalommal lobogtatja!

Báttaszék, augusztusban.

Dr. Boszkovitz Mór.

Értekezlet a Baja-Báttaszéki vasuti hid érdekében.

Azon mozgalom, melyet városunk egy-két a közjóért és a közügyekért lelkesedő ferfia indított meg, immar elő hatalmas társadalmi akcióvá fejlődött, melynél nagyobb mérvűt nemesak Baja városa, de az egész Délvidék eddigelő alig tapasztalt.

Minő siker fogja ezen mozgalmat koronázni, a melyet Baja város közönsége hívott életbe és amelyhez törvényhatóságunk, karöltve Délmagyarország minden számottevő városával, gazdasági egyteleve, kereskedelmi és iparkamarájával, csatlakozott, az a közel jövő títka. De harmóniót és az eredményt, mi megtettük köteleseggünkét és nem érheti Baja városát soha se vlad, se

szemrehányás, hogy bármint is elmulasztott volna, mi ezen ügy sikerét biztosíthatja.

Az e hó 20-án a casinóban megtartott értekezleten, melyen a végrehajto bizottság tagjai igen nagy számban vettek részt, id. Perczel Miklós elnök javaslattal tett azért, hogy a nagy gyűlés, melyre az összes érdekeltek meghívandók, ez év október hó 2-án a Bárány szállóban tartassék meg, mely indítványhoz az értekezlet egyhangú lelkesedéssel hozzájárult.

Felolvastattak ezután az eddig beérkezett nagyszámú helyeslő és pártoló átiratok és elhatározattal, hogy az október hó 2-án megtartandó nagy gyűlésre a következő meghívó hoestajssék ki:

T. Czim! Vonatkozással azon átiratra, melyet az alulírott végrehajto bizottság f. évi június hó 16-iki kellettel a t. Czimhez a Közép-Dunának Baja-Báttaszéki leendő áthidalása és a Baja-Báttaszéki összekötő vasut létesítése érdekében intézett és felbátorítva azon lelkes visszhang által, melyet az ezen ügyben megindított mozgalomunk az egész érdekelte vonalon Fiuméig, Brassóig mindenütt keltett, az alulírt bizottság elhatározta, hogy az ezen ügyben teendő további intézkedések megbeszélése, feljegyzés pedig annak elhatározása vezet, hogy a magas kormányhoz egy monstre küldöttös menesztessék és egy emlékirat ányújtassék, 1898. évi október hó 2-ára, Bajára, a „Bárány Szállóba” nagyerőmbe d. e. 10 órára egy nagy értekezletet hiv egybe.

A midőn van szerezésenk a t. Czimet ezen értekezletünkre tisztelettel meghívni, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a mindannyiunkat egy közelről érdeklő fontos ügy érdekében okvetlen megjelenjen avagy magát képviseltetni szives leend, a miert is kérjük, hogy a fogadtatás és elszállásolás zavartalan megejtetése végett jövelettel és illetve kiüldendő képviselőinek neveit és számat alulírt bizottsági elnökök

f. évi szeptember hó 20-áig

tudatni ne terheltessek.

Baján, 1898. augusztus hó 20-án.

Hazafiai tisztelettel

A végrehajto bizottság üléséből:

Id. Perczel Miklós

a végrehajto bizottság elnöke.

Dr. Lenderger Armin, petósi új. Szutrelj Lipót,
Schön Ödön, Dr. Klénáncz György
bizottsági tagok. társelnökök.
Elnök ezután előadja, hogy Baja város tör-

vényhatósága legutóbb tartott törvényhatósági közgyűlésen szinten csatlakozott a mozgalomhoz, mit az értekezlet lelkes éjenzessel vett tudomásul.

Ez ügyben a város törvényhatósága felhívta a megyei törvényhatóságok közül: Bács-Bodrogh, Csongrad, Gúsnád, Bekés, Bihar, Arad, Kolozs, Torontál, Temes, Krassó-Szörény, Tolna, Baranya, Somogy és Szécheny vármegyeiket és a városi törvényhatóságok közül: Szabadka, Szeged, H.-M.-Vasárhely, Nagyvárad, Kolozsvár, Pécs, Fiume, Arad, Maros-Vasárhely és Zombor városokat csatlakozásra, a következő átiratot intézve hozzájuk:

Kedves Barátaink és Atyafiai!

A Dunának Baja mellett leendő áthidalása és a Baja-Báttaszéki vasuti összekötés létesítése iránt a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. Minister urhoz intézett felterjesztésünket atyafijaink tisztelettel és oly kérelemmel küldjük meg Nektek, hogy azt hasonló szellemű felirattal támogatni sziveskedjétek.

Baja városi hatóságai bizottságának 1898. évi aug. hó 13-ik napján tartott közgyűléséből.

Erdélyi főjegyző.

Ehez csatoltatott egy példánya a kereskedelemügyi ministerhez intézett feliratnak, melyben Baja város törvényhatósága lelkes szavakkal és higgadt érveléssel a minister támogatását kéri. A felirat szövege a következő:

Nagyméltóságú Kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur!

Kegyelmes Urunk!

Reg óhajtott, országos jelentőségű, kereskedelmi és hadászati szempontból egyaránt kiválóan fontos szerepre hivatott azon vasuti összekötés, melynek mielőbbi létesítésére bátorodunk Nagyméltóságodat a legmelyebb tisztelettel felkérni: értjük a Közép-Duna áthidalásával a baja-báttaszéki vasuti összekötést.

A nagy jelentőségű kérdés minden fizisa annyira ismeretes a magas kormány előtt, szakkezei oly kimerítő jelentéseket terjesztettek be ezen ügyben, a kereskedelmi és iparkamarák feliratai oly beható indoklással fejtették ki ezen vasut elodhatatlan szükségességet, hogy ezt újabb érvekkel támogatni annál kevésbé tartjuk szükségesnek, mert tudomásunk szerint a magas kormány is rég felismerte a baja-báttaszéki vasutit vonalnak, az ország két főarteriajának összekötését ezelő utátrának kiváló horderejét, hiszen evelkel ezelőt elrendelte a közgazgatási bejárás és elkészítette a Dunahid terveit, mindaddig azon-

reg befordult a vidám társaság, amire a méltóságos mama naprafogó parfümje utóterle őket.

— Boldogtalan leány, boldogtalan leány, sugója Cseréi Jenőné és hosszasan meg utána az ő család híkejének szent esendőségéről. Mi lesz belőle, mi lesz belőle? teszi hozzá sajnálkozóan a telepóssal.

Hja, mi lesz belőlük, akik az anyjukól csak szépséget, az apjukól meg csak — udvarokosságért örökölnék? kérdi a demokrata búszke vállvonogatásával az aljárásbó ur. Csaldái boldogság semmiképen.

II.

Az Erkölesnemelő Társaság együtt ül a Zöldfa árnyékos kertjében. Hogy milyen erkölesköt nemésit, az kiténik az alapszabályok első paragrafusából. E szerint: „Teljes íles alkalmával gorgonzolát emni csak a szomszéd asztal mellett szabad”.

Ma pedig teljes íles van. Derült ábrázattal ül az asztalón, öblös, „our own” sörös kancsója mögött az elnök, Verő Pál, a telekónyi hivatal főnöke. Mellette a hátegernefejős nyugalmazott kapitány, Turcsánky Vince nevet nagyoktat. Olyan mereven, olyan feszesen ül a széken, mintha meg lehetne, pedig mászaj. De azért harsogó nevetéssel szól oda Verő Pálnak:

— Hat azt hiszed, hogy Habóti Ilona támogatja majd a kis lányodat, mert a földje, és mert a kis lányodnak is szép hangja van? Hát eszendeje, hogy elszakadt hazulról; azota nem sokat tördök a szülővárosával.

— Megmondta a feleségem már hét esztendővel ezelőt, hogy ilyen vege lesz, hangzott megszólal, mintha az asztal alól jönne, a Cseréi Jenő szava.

— A főjárásbó urnak pedig szava nincs, szöl feléje fenyegető hangon a kapitány. Aki az első paragrafus értelmében önmagát más asztal mellé kárhoztatja, attól számitásúes idejére a szó megvonatik! ugy-e, elnök ur? — Aztán meg „ilyen vege lesz!” Hát nem éle-e vigan a világot? Nem gazdag-e, nem boldog-e? Nincsenek-e udvarlói, gyémántjai, fogantai? Bolondulna-e utána az egész város, lábái előtt fekdünek-e, ugy,

mint ma, amiért férjhezmenése előtt leereszkedett hozzájuk, hogy a kisdobóvó alap javára nálunk enekelje el bunszadalt a Szép Heléna-ban? Ilyen vege lesz! Furesz! boldog asszony lesz, belőle, gróf Hóckenitz felesége; ura, apja, anyja után udvarokosságos dáma, akinek holmi kisvárosi urak örülhetnek, ha a kezét megcsókolhatják.

Egészen pirosra beszélte magát az öreg kapitány és befejezésül csudáforos hangon csapta hozzá:

— Boldog asszony lesz belőle!

Majd meg a járásbíróhoz fordult, aki időközben végzett a számitást elemzősával és mellette telepedett:

— Természetesen ti is elmentek a színházba?

— Nem lehet, pajtas, beteg a legkisebbik, a negyedik. Az edesanyja egész éjjel vírázott mellette. Aztán meg nincs is a három nagyobtat kire hagnyi.

— Sohasé biztasd a szegényt, sugja a kapitány félbe az elnök. Ne esniálj neki földjamat. Szegényeknek a pórhó sörre meg a gorgonzólára is alig jut, nem hogy a színházba. Ide jön az öreg öleső pénzzen fejleljen az otthoni nyomorúságot. Nagy a familia nagyon, a fizetes meg kevés. Ők majd csak otthonról, az ablakból nézik, hogyan vonul a színházba a közönség.

*

Pont nyolc órára hirdették a színhálok, majd, bíborvörös papírlapok elreates fekete betűkkel az előadás kezdetét. „Imadott hazánk ünnepeit művésznője vesz bucsut ma szülővárosától és a világot jelentő deszkáitok,” kiabáltak a lepedők, amelyeket a hamarjában öszetaktak bodó előt már hét orakor sűrű rajokban bántul a közönség. Két pejtől húzott hátjában eltérleve vonul a hosszú utdegen végig a diva! Mellette valami német képen, idegen uniformisba hajtattat ur ül, Hóckenitz Otto. Graf von und zu Hóckenitz egész címeivel és címeivel. A búszke divának völgyéne most; eljött, hogy utolsó diadalának tanja lehessen.

Lassan guruló végig a hintó az utcaán; a nyugovó nap feyeltő város port vernek fel kerekel. A porban, fényben faradtan, bágydvan dél hátra a

szép asszony, áttetsző, halvány ujjai ideges nyugtalansággal babrálnak az öblön tartott bokréta virágú közt. Feje fölött jött repüléssel vitorlázak el a feeskek, mintha félneknek, hogy az alonyodó és a leszűkőm kívül találja őket.

Mikor a diva a templom elé ér, hirtelen eszébe jut az perzelő, csillogó, virágillatos, madaralós ünnepelelőtt, amikor ott állt széles szalmakapujával a ragyogó nap fényességében — es almodott a boldog jövőről, amely ime emek a hívós anyusnak szűrtülő vereses fényében olyan furesz jelenne vált.

Fáradt szemmel tekint az átellenes ház alakjára, ahonnan egy sápadt, sovány asszony szegényes ruháskijú gyerkek közül nézi a diadalmenetet. Megvillogtatja gyémántjait, ajkára vig nevetést eróelt, amikor éppen az ablak alatt hajt el, de azért valami irgy szorongással húzódik össze a szíve, amint látja a esztendő otthon boldogságát és akaratlanul is azt susogta:

— Boldog asszony!

A „Boldog asszony,” Cseréi Jenőné pedig ámulva nézi a ragyogó tünceményt. A pompás barmúta, a hattuprémes mantillet, a kis, kacér és megis — ah! nagy penzt éro kalapot, a veres porból kiragyogó gyémántokat.

Nem tud megválni a fényes látományól, pedig ugyancsak vonsozlja szegényes szoknyájánál fogva ügyéshet gyereke, míg a másik kettő kis ágycsakájából tiltakozik hangosan a hitetegesen ellen, hogy ok már uszonkor megvacsoráltak.

— Ugyan hallgassatok, szöl hátra türelmetlen, kemény hangon (olyan kemény, olyan szeretetlen a szegényes!) a gyerekeknek. Hiszen az apatök sinés meg itthon — ha ugyan a színházba nem ment.

— Mert rám nem jut már, teszi hozzá fanyar nevetéssel és messzire kihajol az ablakból, hogy meg egyszer, utóljára meglassz az a pompás brokátot, azt a hattuprémes mantillet, azokat a ragyogó gyémántokat.

És amint meglátja, keserves sobaj emelkedi a kebléből és mondja irgyen:

— Boldog asszony!

han a kérdés, fájdalom a tervezetes stádiumában maradt.

Türelmemmel vártuk a terv megvalósítását, mely tekintve, hogy ezen vasúti vonal által Baranya, Tolna, Csongrád, Arad- és Biharvármegye, az erdélyi megyék legnagyobb része és Bács-Bodrog-megye felső része közvetlen és egyenes összeköttetésbe jutának egymással és Fiumével és ez által egymasközötti és a külfölddel való érintkezésük és kereskedelmi forgalmuk óriási mérvben növekednek és e megyék nyers és ipartermékei részére egészen új piacok nyílnának meg; tekintve, hogy a duna-drávai vasút Báltaszeknél szakutczába szalad és ugyszólván farkaszemet néz a szabadkabajai vasúttal, holott összeköttetésük Erdély kies berezeit és az Alföld kalásztermők rómat közvetlen kapcsolatba hozná az Adria gyöngyével; Fiumével; tekintve, hogy Budapesttől Ujvidéki nincsen állandó hid, mely az esztendő minden szakában a két part egymással közlekedést biztosít; tekintve; hogy az óriási költséggel létesített alföldi nagy transzversális műút Bajáig ki van építve és a tervezett áthidalás által találva természetes és szükségzerű folytatást a dunamenti megyékbe; ugy közgazdasági, mint politikai, valamint általános művelődési és stratégiai szempontokból is, különös tekintettel az érdekelt terület nagyságára és népességének számára, elvitatlanul országos érdek képez.

De mert sajnos kellett tapasztalunk, hogy az 1897. évi XXX. t. czikkel megállapított vasúti beruházási kölcsönben a baja-bátszéki vasút kiépítési költségei nem foglaltatnak, clerkezettnek látjuk az időt, hogy igazán mellett sőt emeljük és egy országos nevében forduljunk Nagymeltesághoz azon mely tiszteletű kérelmekkel:

hogy a Dunánál Baja mellett áthidalása és a baja-bátszéki vasúti összeköttetés létesítése iránt az országgyűlés képviselőházához mielőbb törvényjavaslatot benyújtani méltóztatnak.

Kelt Baján, a város törvényhatóság bizottságának 1898. évi augusztus hó 13. napján tartott rendkívüli közgyűléséből

Erdélyi főjegyző.

Végül az értekezlet *Bodrogi Gyula* indítványára a miniszterhez intézendő memorandum megkeresésére egy bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek *id. Szentgyörgyi László* elnöke alatt *Borassics József, Bodrogi Gyula, Dr. Boszkoritz Mór, Erdélyi Gyula, Dr. Kléánécz György, Dr. Lemberger Armin.*

Több tárgy nem lévén, elnök az értekezletet bezárta.

Helybeli és vidéki hírek.

Szent István napját, mint minden esztendőben, úgy az ideán is szépen ünnepele meg városunk katolikus közönsége. Délelőtt 10 órakor a plebiáná templomban megtartott ünnepélyes misén — melyen *Vojnits Daniél* apát-plebános pontifikált — részt vettek az összes hatóság tisztviselői, az iskolák tanári kara, valamint a hívők száza, kik áthittalt hallgatták meg *Perndl* káplán Szent Istvánt dicsőítő predikációját, mely a tulajdonképeni misét megelőzte. Nagyan emelte az ünnepély fényét az a körülmény, hogy a mise alatt ismét a zenekedvelők adták elő, igen szép egyházi énekeket. A mise után még egy ünnepélyes aktus következett. Ugyanis a templom újból megaranvanyozott és beszentelt keresztjét tette fel két vállalkozó szellemű iparos: *Miller Antal* bádógos és *Klein András* ácsmester. Mikor a kereszt már a helyén volt, Klein (ősi szokás szerint) „aldomást ivott, majd az íveget (persze mikor már őrösök) a közönség közé dobta. A nagyszámú publikum zajosan megelőzötte a két hárt vállalkozót.

Lökerti mulatság Szt. István napján. A lökertenek a szt.-István napján mindig kimagasló vigassága, Nemeskai a főváptáraya érkeznek vendégek a fővárosból és a szomszéd környékből, hanem a tánc is sok vendéget esalogat ki a törzsközönségen kívül városunk e kies mulatóhelyére. Az ideán is künm találtuk társadalmunk színe-javát és ezek közöttől városunk sok szép leányát. A férfilátásig kitett ezüstlagyért és nagy lelkesedéssel buzgólkodott reggeli három óráig. A sikerült mulatság ugyesen rendezett tombolajátékkal volt egybekapcsolva. A díjvesztés és tekezés eredménye a következő: Esetl 2500 lóvis, ezek között volt 4 szegfűves és 60 négyes lóvis. Szeget löttek: Gebhardt Dező, Eckert István, Eckert János és Somogyi Emil. A díjak következőképp osztattak ki: a bajai lakarepénztár 40 koronás díjat elvette a verseny táblán Eckert István, a H. Eckert János (Ujvidék) III, Somogyi Emil, IV, Vándory József (Budapest) V, Bittermann Károly, VI, Gebhardt

Dező. A mely lóvisekre kiosztott díjakat: Eckert János (Ujvidék) II, Gebhardt Dező, III, Somogyi Emil, IV, Eckert István, V, Bittermann Károly, VI, Vándory József (Bud.) VII, Szabovics Dusan. A találó (treffer) díjakat: I, Eckert János (Ujvidék) II, Eckert István, III, Vándory József, IV, Gebhardt Dező, V, Bittermann Károly, VI, Somogyi Emil, VII, Szabovics Dusan, VIII, Pollermann Arthur. A tekepályán kitűzött díjakat: I, ifj. Ertl János, II, Eckert István, III, Fuchs Vilmos, IV, Vándory József, V, Scherer Gábor, VI, Kazal József, VII, Reich Gyula, VIII, Csibás Antal. A tombolajátékokat: Szabovics Dusan vitte el a tombolát. A Szt.-István napján rendezett díszelőben 24-en vettek részt.

Baró Eötvös sirjának. Magyarországi tanítók országos bizottsága és az Eötvös-alap országos egyesület f. évi aug. 20-án tartották közgyűléseit. Aug. 21-én mindkét egyesület tagjai reggel 8 órakor Ereszli szándékoltak, a magyar népoktatási törvény elindítója 30-ik évfordulója alkalmából ezen törvény megalkotója Baró Eötvös József sírhöz, hogy ott kegyeletű adóját leróják. Az ünnepély ottani rendezésében tevékeny szerepe volt Hoest Ányer Gyula vice-keresztúri tanító, városunk szülötte. Az emlékszózatot a magyar tanítók atyja, a meg csak 57 éves és valóságos profeta alak, Péterfy Sándor mondta. Móra István pedig a népszerű költő-tanító alkalmi költeményét szavalta el. Az ünnepélyen nemeskai a fővárosból oda seregelt tanfeljárak, hanem egész Ereszli lakossága, Rácz-Keresztúrtól sokan, sőt a messze vidékről is többen, valamint közönségi és járási hatóságok vettek részt. A két egyesületen kívül még a felhárnyéki egyesület tett közszert a sírra, mely a nagy író és államferdi, a nagy emberbarát és paedagógus hamvait rejt. Megyénk tanító egyesületét e kegyeletű ünnep. Molnár Ferenc és Nagel Sándor képviselték. Tiszteletre váltik a magyar tanítóságnak, midőn a mai népevelés ügy megteremtőjének és az ő anyagi helyzete első rendezőjének emléke iránt lelkesedni tud. A meg Eötvös szelleme közöttünk él. Magyarországi népevelés viragozni fog.

Esküvő. *Weisz Nándor* városi tanácsnok f. hó 25-én kötött házasságot az anyakönyvi hivatalban *Heller Sarolta* urhölgygel.

Casinói bankett. A kereskedelmi kaszinó igen sikerülten restaurált helyiségeinek felavatása alkalmából szeptember hó 3-án bankettet rendezt.

Zátónya került személyhaja. A f. hó 26-án este Bajáról pontban 9 órakor elindult *Elisabeth* nevű személygőz, a mint Szegzárdot ellagya a Keselyűsölly a Dunába akart fordulni, a kis vizzállás és a sötétség miatt Zátónyára futott, meg pedig oly erővel, hogy sem saját erejéből, sem a segítségére jövő „Fiume” nem volt képes többé a Zátónyról levontatni. Hosszas eredménytelen kísérletezés után a Fiume végül is kénytelen volt otthagyni a Zátónyra került hajót, melyről az utasok (bajainak vagy tizenketten) átszálltak s jöttek vissza Bajára. A jegyek árat persze visszakapták a penztárról.

A tanító-egyesület jubilaris közgyűlése. A Bács-Bodrogi vármegyei tanterületi közs. tanító-egyesület 1898. évi augusztus hó 28. és 29-ik napján tartja Szabadkán rendes évi és 25 éves jubilaris díszületét, a melyen városunkból *Heller Richárd* polg. isk. igazgató fog a polgári iskolák reformjáról értekezni.

Ertesítés. *A bodrogi és hebegő* gyermekek hibának gyógyítását legközelebb megkezdem, miről az érdekelt szülők ezennel értesítem. *Bocs-kay Kristóf, Kaszárnya u. 12.*

Iskolai hirdetés. A helybeli állami tanító-kező-intézettel kapcsolatos 4 osztályú elemi népiskolába és ezt kiegészítő általános ismétő iskolába való felvételre jelentkező tanuló beírása folyó évi szeptember hó 1-én fog megtartatni. Az elemi iskola I. osztályába felvételnek oly eptestű figyelmek, kik 6-ik életévüket betöltötték és himlő ellen sikeresen beoltattak, mit a szülők záleletes és orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. A II., III. és IV. osztályba való felvétel a megfelelő a.sobó osztályban kideremelt bizonyítvány alapján történend. Az általános ismétő iskola 3 éves tanfolyamába felvételnek oly figyelmek, kik 12. életévüket betöltötték, a mindennapi népiskola tanfolyamát elvégzettek és a népiskolánál magasabb fokú tanulmányok nem járnak. Ezen állami elemi iskolában az oktatás teljesen ingyenes. A felvett szegény tanulóknak sem beírás, sem tandíjat, sem a tanítói nyugdíjalapot illető járulékot nem fizetik és a szükséges könyveket és írószereket az iskolában ingyen kapják. A felvételre való előjegyzéseket naponként fogadják el az igazgatókól.

Iskolai értesítés. *A bajai ág. hitv. ev. elemi népiskolában*, (Belső-városrészen, Kispatak-utca, a Gerhardt-féle ház mellett) iskolahöztes *fü- és léánygyermek beírása — valláskülönbség nélkül* — é. évi szeptember 1—3. között, naponként délelőtt 8—11-ig, délután 2—4-ig történik. A szülők és gyámok a megállapított határidőn belül személyesen sziveskednek iskolaköteleseket beírattatni. Az iskolai évet megnyitó ünnepélyen ismertetészet az ág. hitv. ev. hírek templomában f. évi szeptember 4-én délelőtt 10 órakor lesz, a tanítás márc. 5-én kezdődik. Az I. osztályba oly egyszerűs-fü- és léánygyermekeket veszünk fel, kik életük 6-ik évét betöltötték, s a kiket himlő ellen

sikeresen beoltottak; ezeket a szülők vagy gyámok záleletes, illetéleg orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak. A II., III. és IV. osztályba oly jó viselkedő növendékek lehetnek, kik nyilvános elemi népiskolában nyert bizonyítvánnyal tanúsítják, hogy a megelőző osztályt legalább „eleg-segess” eredménnyel végeztek, s himlővel (esetleg újrátólasi) orvosi bizonyítványt mutattak be. Minden beíratkozó növendék hitélesen igazolni tartozik, hogy: 1. melyik évben, hónapban és napon született; 2. hol született (vármegye, város vagy község); 3. melyik vallásfekezethez tartozik; 4. mily nyelvet beszél; 5. atyjának ma neve, mit a foglalkozása; végül 6. melyik városrészen, melyik utcában, mily számú házában lakik. A felvételi díj 25 krajczár. A tanítási díj a növendék gondviselőjének vagyoni állapotához szabott; méltányos és merevséket. Az orsz. tanítói nyugdíjalapra az 1891. évi XLIII. t. cz. 10. §-a értelmében minden növendék 15 krajczárt fizet. *Szeptemberi növendékek tanítási díját nem fizetnek, sőt ingyen kapnak iskolai könyveket, író- és rajzeszközöket, s egyéb segítőeszközöket.* A szükséges iskolai könyvekről és egyéb eszközökről minden beíratkozó növendék jegyzékét kap. A római katolikus és más vallású tanulóknak saját vallásfekezetükkel legköze utján rendez hitfelfuttatás részéülnek, s vallásos köteleseiket felügyelet mellett pontosan és híven teljesítik. Baja, 1898. augusztus 24. Az igazgatógós.

A bajai ev. reform. elemi iskolában a növendékek beírattása szeptember hó 1—7-ig terjedő napokon délelőtt 8—11-ig és délután 2—4 óráig fog megtartatni.

Az író. hitközségi elemi nép-polgári fü- és polgári leányiskolában a beírattások az 1898—99. tanévre augusztus 30-án és szeptember 2-án lesznek. A javító vizsgálatok szeptember 1-én és 2-án tartatnak. A rendes előadás szept. 5-én kezdődik.

Iskolai ev kezdete az állami tanítókezőben. *Szeptember 1-én ünnepeltük:* Az elemi gyárkóliskola tanuló beírattása, 2-án pénteken: Javító vizsgálatok és magantantuló osztályvizsgálatok. A tanítás kezdete a gyárkóliskolában, 3-án szombaton: A szabályszerűen felvett I. és II. o. tanító-növendékek jelentékes, beírattása és elszállásolása, 4-én vasárnapon: A szabályszerűen felvett III. és IV. o. tanító-növendékek jelentékes, beírattása és elszállásolása, 5-én hétfőn: d. e. 8 órakor Isten-tisztelet. Az iskolai ev ünnepélyes megnyitása. Az iskolai rendszabályok felolvasása. Az intézet házi rendjének megismertetése. A felügyelői tisztségek elosztása. Osztályrendezés: D. u. 3 órakor orvosi szemvizsgálat, 6-án keddén: Rendes tanítás.

A zombor-bajai színtársulat Lippán. Az idei nyáron Deák Péter színházunk igazgatója társulatával a kies fekvésű Radna-Lippára ment, hol már július 19-én kezdte meg működését és augusztus 17-ig buszonkötöz előadást rendezett. Mint nekünk Lippáról írják, igen élvezetes esteket szerzett Deák a radna-lippaiakkal. A szereposztás minden egyes darabban sikeresnek mondható. A sok darab közül, melyek szírne kerültek, nagyon nehez a legjobbakat kiválasztani, mert egytől-egyik sikerült előadásban adták elő. A közönség kedvencei voltak: a jó hangú Feledi Boriska; Karacsányi Marika nem kevesebb sikert ért el hangosul; Feher Laura és Pozsonyi Lenke precíz játéku által nyertek meg maguknak a közönséget, az újonnan szerződöttet Fuzrisz Marika sem lépett sikertelenné a színpadra. Szabó József és Könyey Bela Szuláky Dező s Nemeth János, Palfi Boldizsár, Simon Jenő és Izsó Zoltán jó játékukkal bírtak a közönséget tapsolásra. A mi ezen jó vezetését illeti az elvitatlan érdeme Szofka Lajos karmesternek.

Furfangos család. Pinka István szerenlő lakos f. hó 24-én 4 zszak buzát és 3 zszak buzát ársított a helybeli piacra. Egy fiatal ember mint azt veti a buzajából azon kijelentéssel, hogy megmutatja az atyjának; azonban az illető a mintát egy lisztkereskedésben bemutatta és ott eladta a 4 zszak buzát. Azután vissza ment a piacra szazt mondotta Pinkének: „atyjának teltszik a buza s megveszem a zabot is.” Megkötötték az alkut, mire egy idősebb ember is oda ment, a buzát felvették a városi merlegen és azután a vevő azt mondotta az eladónak, hogy vigye a buzát oda, ahova ez az ember vezetni fogja, ő majd az edényes piacra jön. Pinka lerakta a 4 zszak buzát egy lisztkereskedésben, a 3 zszak buzát pedig az edényes piacra hajította, ott a vevőt meg is találta, kik azt mondotta, hogy a zabot vigyék ki a homved laktanyához s azzal el is indultak. A Bárány vendégő eszt a vevő megállította Pinkét azzal, hogy varakozás reá, ő bement a vendégő udvarába, minthogy azonban a vevő soká nem jelentkezett, Pinka kihajított a homved laktanyához, ott is egy ideig varakozott, de eredménytelenül, azután visszatért azon lisztkereskedésbe, ahol a buzaját lerakta, s ott nagy szomorúságra tapasztalata, hogy megcsalták, mert a fiatal ember felvette a buza árat s azzal kezelet oldott. A tettesek kiderítésére a nyomozás folyamathá tetetett.

A városi polgári iskola a tanulókat aug. 31-én, szept. 1-én és 2-án naponta 8—11-ig veszi fel, a javítóvizsgálatokat aug. 21-én tartja meg; a tanvezéskolákba minden kereskedő- és iparos-tanúvez szept. 1—15-ike közt köteles beíratkozni.

Gazdasszonyok figyelmébe!

A legjobb

ecetszesz és eczet kapható:

SPITZER KÁROLY

szesz, sajtolt élesztő és ecetszesz gyárában Baján.

A vaskuti országot mellett

45 hold szántóföld eladó.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Első díjjal és dicséző oklevéllel kitüntetett.

Uj óra-, ékszer- és látszer-üzlet Baján,
A városháza épületében.

Rákosi Lipót,
műorás.

Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali
órákban, valamint mindennemű ékszereket és lát-
szereszeti árukat a

legjutányosabb árak mellett.

Régi órákat, lánczokat és ékszereket a legmagasabb árban becserélek.

Mindennemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

Augusztus hó 1-től üzlethelyiségetm ugyancsak a városi palotáána főtérre helyeztem át.

!! Rendkívüli hatású fogcseppek !!

Bátorkodom a fogfájásban szenvedők figyelmét felhívni az általam készített kítőmő hatású

fogfájás elleni cseppekre

melyek még mindenkor, sőt még a legkínzóbb esetekben is **nem perczek** vagy órák múlva, hanem **rögtön** megszüntetik a fájdalmat.

Egy üveg ára 30 kr.

Ajánlok még éveken át kivétel nélkül sikerrel használt

port lábizzadás ellen.

melynek kellemetlen szagát a legsúlyosabb esetekben is **2-3 nap alatt megszünteti.** Egy doboz ára 90 kr.

Kapható a készítőnél:

Hoffenreich Károly Konstantin
gyógyszertárában BAJÁN.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Albérbe adandó

1898. évi november 1-étől a városi bérház emeletén általam bérben tartott lakás, mely áll 3 szobából, előszobából, konyhából és éléskamrából.

Özv. Klein Edéné

városi-bérház.

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és higienikus

HÖLGY-ÖVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kell-egek fölből semmimemű gyöngédtelen és ártalmas gumimvagy spongya-czikkek.

1 doboz (12 drb.) 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással! 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.

Kapható a feltalálónál:

LÁSZLÓ JÓZSEF

gyógyszerész-nő Maros-Ujvár, (Erdély), Budapesti Főraktár: Török József gyógyszerész, Kerpel, Fehérsás gyógyszerár Lókákúrt 28. sz.

Bárhová díszet szetküldés.

(Telefon 3617.)

Czelszerü és kiméletes.

Kérem a czímet jól megfigyelti!!

Kapható: férfi Coachmen felöltő finom kivitelben

11 frt 35 krtól feljebb

.. Cheviot öltöny (Brünni szövet)

6 .. 40

.. Havelock igen jó minőség

9 .. 50

.. Cheviot nadrág (Brünni szövet)

2 .. 10

fiú öltöny

4 .. 50

gyermek Costüm 3 évtől 8-ig (Brünni szövet)

2 .. 25

Női kabátok és galléroknál az idényelőrehaladása miatt 10% engedmény az előirt szabott árból.

KAISER LIPÓT.

Első bécsi női- és férfi ruharaktár, (a városi bérházban.)

Ugyanitt egy tisztességes házból való fiu tanonczul felvetetik.